

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1985 Nr. 148

A. TITEL

*Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende
luchtverontreiniging over lange afstand inzake de vermindering van
zwavelemissies of van de grensoverschrijdende stromen van deze
zwavelverbindingen met tenminste 30 procent;
Helsinki, 8 juli 1985*

B. TEKST¹⁾**Protocol to the 1979 Convention on Long-range Transboundary Air Pollution on the reduction of sulphur emissions or their transboundary fluxes by at least 30 per cent****The Parties**

Determined to implement the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution,

Concerned that the present emissions of air pollutants are causing widespread damage, in exposed parts of Europe and North America, to natural resources of vital environmental and economic importance, such as forests, soils and waters, and to materials (including historical monuments) and, under certain circumstances, have harmful effects on human health,

Aware of the fact that the predominant sources of air pollution contributing to the acidification of the environment are the combustion of fossil fuels for energy production, and the main technological processes in various industrial sectors, as well as transport, which lead to emissions of sulphur dioxide, nitrogen oxides, and other pollutants,

Considering that high priority should be given to reducing sulphur emissions, which will have positive results environmentally, on the over-all economic situation and on human health,

Recalling the decision of the United Nations Economic Commission for Europe (ECE) at its thirty-ninth session, which stresses the urgency of intensifying efforts to arrive at co-ordinated national strategies and policies in the ECE region to reduce sulphur emissions effectively at national levels,

Recalling the recognition by the Executive Body for the Convention at its first session of the need to decrease effectively the total annual emissions of sulphur compounds or their transboundary fluxes by 1993–1995, using 1980 levels as the basis for calculations of reductions,

Recalling that the Multilateral Conference on the Causes and Prevention of Damage to Forests and Water by Air Pollution in Europe (Munich, 24–27 June 1984) had requested that the Executive Body for the Convention, as a matter of highest priority, adopt a proposal for a specific agreement on the reduction of annual national sulphur emissions or their transboundary fluxes by 1993 at the latest,

¹⁾ De Russische tekst is niet afgedrukt.

Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, de 1979, relatif à la réduction des émissions de soufre ou de leurs flux transfrontières d'au moins 30 pour cent

Les Parties,

Résolues à donner effet à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance,

Préoccupées par le fait que les émissions actuelles de polluants atmosphériques causent des dommages étendus dans les régions exposées d'Europe et d'Amérique du Nord à des ressources naturelles d'importance vitale pour l'environnement et l'économie, comme les forêts, les sols et les eaux, de même qu'aux matériaux (y compris les monuments historiques) et ont dans certaines circonstances des effets nocifs pour la santé humaine,

Conscientes que les principales sources de pollution atmosphérique qui contribuent à l'acidification de l'environnement sont la combustion de combustibles fossiles pour la production d'énergie et les principaux processus technologiques dans divers secteurs industriels, ainsi que les transports qui provoquent l'émission de dioxyde de soufre, d'oxydes d'azote et d'autres polluants,

Considérant qu'une priorité élevée devrait être accordée à la réduction des émissions du soufre qui aura des effets positifs sur l'environnement, la situation économique d'ensemble et la santé humaine,

Rappelant la décision prise par la Commission économique des Nations Unies pour l'Europe (CEE) à sa trente-neuvième session soulignant qu'il est urgent de redoubler d'efforts pour parvenir à coordonner les stratégies et les politiques nationales dans la région de la CEE afin de réduire effectivement les émissions de soufre au niveau national,

Rappelant que l'Organe exécutif de la Convention a reconnu à sa première session qu'il fallait diminuer effectivement les émissions annuelles totales de composés sulfureux ou leurs flux transfrontières d'ici à 1993-1995, en prenant les niveaux de 1980 comme base de calcul,

Rappelant que la Conférence multilatérale sur les causes et la prévention des dommages causés aux forêts et à l'eau par la pollution atmosphérique en Europe (Munich, 24-27 juin 1984) avait demandé à l'Organe exécutif de la Convention d'adopter, en première priorité, une proposition en vue d'un accord spécial visant à réduire les émissions nationales annuelles de soufre ou leurs flux transfrontières d'ici 1993 au plus tard,

Noting that a number of Contracting Parties to the Convention have decided to implement reductions of their national annual sulphur emissions or their transboundary fluxes by at least 30 per cent as soon as possible and at the latest by 1993, using 1980 levels as the basis for calculation of reductions,

Recognizing, on the other hand, that some Contracting Parties to the Convention, while not signing the present Protocol at the time of its opening for signature, will nevertheless contribute significantly to the reduction of transboundary air pollution, or will continue to make efforts to control sulphur emissions, as stated in the document annexed to the report of the Executive Body at its third session,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of the present Protocol,

1. "Convention" means the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, adopted in Geneva on 13 November 1979;
2. "EMEP" means the Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long-range Transmission of Air Pollutants in Europe;
3. "Executive Body" means the Executive Body for the Convention constituted under article 10, paragraph 1 of the Convention;
4. "Geographical scope of EMEP" means the area defined in article 1, paragraph 4 of the Protocol to the 1979 Convention on Long-range Transboundary Air Pollution on Long-term Financing of the Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long-range Transmission of Air Pollutants in Europe (EMEP), adopted in Geneva on 28 September 1984;
5. "Parties" means, unless the context otherwise requires, the Parties to the present Protocol.

Article 2

Basic provision

The Parties shall reduce their national annual sulphur emissions or their transboundary fluxes by at least 30 per cent as soon as possible and at the latest by 1993, using 1980 levels as the basis for calculation of reductions.

Notant qu'un certain nombre de parties contractantes à la Convention ont décidé d'opérer des réductions de leurs émissions nationales annuelles de soufre ou de leurs flux transfrontières d'au moins 30% aussitôt que possible et au plus tard d'ici à 1993, en prenant les niveaux de 1980 comme base pour le calcul des réductions,

Reconnaissant d'autre part, que certaines parties contractantes à la Convention, bien qu'elles ne signent pas le présent Protocole au moment de son ouverture à la signature, contribueront néanmoins notablement à la réduction de la pollution atmosphérique transfrontière ou poursuivront leurs efforts pour contrôler les émissions de soufre, ainsi qu'il est indiqué dans le document annexé au rapport de l'Organe exécutif à sa troisième session,

Sont convenues de ce qui suit:

Article premier

Définition

Aux fins du présent Protocole,

1. On entend par „Convention”, la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance adoptée à Genève le 13 novembre 1979;

2. On entend par „EMEP”, le Programme concerté de surveillance continue et d'évaluation du transport à longue distance des polluants atmosphériques en Europe;

3. On entend par „Organe exécutif”, l'Organe exécutif de la Convention constitué en vertu du paragraphe 1 de l'article 10 de la Convention;

4. On entend par „zone géographique des activités de l'EMEP”, la zone définie au paragraphe 4 de l'article premier du Protocole à la Convention de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif au financement à long terme du Programme concerté de surveillance continue et d'évaluation du transport à longue distance des polluants atmosphériques en Europe (EMEP), adopté à Genève le 28 septembre 1984;

5. On entend par „Parties”, sauf indication contraire du contexte, les Parties au présent Protocole.

Article 2

Disposition fondamentale

Les Parties réduiront leurs émissions annuelles nationales de soufre ou leurs flux transfrontières d'au moins 30% aussitôt que possible et au plus tard d'ici à 1993, en prenant les niveaux de 1980 comme base de calcul des réductions.

Article 3

Further reductions

The Parties recognize the need for each of them to study at the national level the necessity for further reductions, beyond those referred to in article 2, of sulphur emissions or their transboundary fluxes when environmental conditions warrant.

Article 4

Reporting of annual emissions

Each Party shall provide annually to the Executive Body its levels of national annual sulphur emissions, and the basis upon which they have been calculated.

Article 5

Calculations of transboundary fluxes

EMEP shall in good time before the annual meetings of the Executive Body provide to the Executive Body calculations of sulphur budgets and also of transboundary fluxes and depositions of sulphur compounds for each previous year within the geographical scope of EMEP, utilizing appropriate models. In areas outside the geographical scope of EMEP, models appropriate to the particular circumstances of Parties therein shall be used.

Article 6

National programmes, policies and strategies

The Parties shall, within the framework of the Convention, develop without undue delay national programmes, policies and strategies which shall serve as a means of reducing sulphur emissions or their transboundary fluxes, by at least 30 per cent as soon as possible and at the latest by 1993, and shall report thereon as well as on progress towards achieving the goal to the Executive Body.

Article 7

Amendments to the Protocol

1. Any Party may propose amendments to the present Protocol.
2. Proposed amendments shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe who shall

Article 3

Réductions supplémentaires

Les Parties reconnaissent la nécessité pour chacune d'entre elles d'étudier au niveau national le besoin de réductions supplémentaires, supérieures à celles mentionnées à l'article 2, des émissions de soufre ou de leurs flux transfrontières si la situation environnementale l'exige.

Article 4

Rapports sur les émissions annuelles

Chaque Partie informe annuellement l'Organe exécutif du niveau de ses émissions annuelles de soufre et de la base sur laquelle il a été calculé.

Article 5

Calculs des flux transfrontières

L'EMEP fournit à l'Organe exécutif, en temps opportun avant ses réunions annuelles, des calculs faits au moyen de modèles appropriés des quantités de soufre, des flux transfrontières et des retombées de composés de soufre correspondant à l'année précédente dans la zone géographique des activités de l'EMEP. Dans les régions hors de la zone des activités de l'EMEP, des modèles appropriés aux circonstances particulières sont utilisés.

Article 6

Programmes, politiques et stratégies nationaux

Les Parties établissent sans retard, dans le cadre de la Convention, des programmes, politiques et stratégies nationaux permettant de réduire les émissions de soufre ou leurs flux transfrontières d'au moins 30% le plus tôt possible et au plus tard pour 1993, et font rapport à l'Organe exécutif à ce sujet et sur les progrès accomplis vers cet objectif.

Article 7

Amendements au Protocole

1. Toute Partie peut proposer des amendements au présent Protocole.
2. Les propositions d'amendements sont soumises par écrit au Secrétaire exécutif de la Commission économique pour l'Europe qui les

communicate them to all Parties. The Executive Body shall discuss the proposed amendments at its next annual meeting provided that such proposals have been circulated by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe to the Parties at least 90 days in advance.

3. An amendment to the present Protocol shall be adopted by consensus of the representatives of the Parties, and shall enter into force for the Parties which have accepted it on the ninetieth day after the date on which two thirds of the Parties have deposited their instruments of acceptance of the amendment. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

Article 8

Settlement of disputes

If a dispute arises between two or more Parties as to the interpretation or application of the present Protocol, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

Article 9

Signature

1. The present Protocol shall be open for signature at Helsinki (Finland) from 8 July 1985 until 12 July 1985 inclusive, by the member States of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe, pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations, constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe, which have competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by the present Protocol, provided that the States and organizations concerned are Parties to the Convention.

2. In matters within their competence, such regional economic integration organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the responsibilities which the present Protocol attributes to their member States. In such cases, the member States of these organizations shall not be entitled to exercise such rights individually.

communiqué à toutes les Parties. L'Organe exécutif examine les propositions d'amendements à sa réunion annuelle la plus proche dès lors que les propositions ont été communiquées aux Parties par le Secrétaire exécutif de la Commission économique pour l'Europe au moins quatre-vingt-dix jours à l'avance.

3. Les amendements au présent Protocole sont adoptés par consensus des représentants des Parties; un amendement entre en vigueur à l'égard des Parties qui l'ont accepté le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date à laquelle deux tiers des Parties ont déposé leurs instruments d'acceptation de cet amendement. Un amendement entre en vigueur à l'égard de toute autre Partie le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date à laquelle ladite Partie dépose son instrument d'acceptation de cet amendement.

Article 8

Règlement des différends

Si un différend s'élève entre deux ou plusieurs Parties quant à l'interprétation ou à l'application du présent Protocole, ces Parties recherchent une solution par voie de négociation ou par toute autre méthode de règlement des différends acceptable pour les parties au différend.

Article 9

Signature

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature à Helsinki (Finlande) du 8 juillet 1985 au 12 juillet 1985 inclus, par les États membres de la Commission économique pour l'Europe et par les États dotés du statut consultatif auprès de la Commission économique pour l'Europe conformément au paragraphe 8 de la résolution 36 (IV) du Conseil économique et social en date du 28 mars 1947, et par les organisations d'intégration économique régionale constituées par des États souverains membres de la Commission économique pour l'Europe ayant compétence pour négocier, conclure et appliquer des accords internationaux dans les matières visées par le présent Protocole, sous réserve que les États et organisations concernés soient Parties à la Convention.

2. Dans les matières qui relèvent de leur compétence, ces organisations d'intégration économique exercent en propre les droits et s'acquittent en propre des responsabilités que le présent Protocole attribue à leurs États membres. En pareil cas, les États membres de ces organisations ne peuvent exercer ces droits individuellement.

Article 10

Ratification, acceptance, approval and accession

1. The present Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by Signatories.
2. The present Protocol shall be open for accession as from 13 July 1985 by the States and organizations referred to in article 9, paragraph 1.
3. A State or organization acceding to the present Protocol after its entry into force shall implement Article 2 at the latest by 1993. However, if the Protocol is acceded to after 1990, Article 2 may be implemented later than 1993 by the Party concerned but not later than 1995, and such a Party shall implement Article 6 correspondingly.
4. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who will perform the functions of depositary.

Article 11

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date on which the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession has been deposited.
2. For each State and organization referred to in article 9, paragraph 1, which ratifies, accepts or approves the present Protocol or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval, or accession, the Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such Party of its instrument of ratification, acceptance, approval, or accession.

Article 12

Withdrawal

At any time after five years from the date on which the present Protocol has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from it by giving written notification to the depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the depositary.

Article 10

Ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. Le présent Protocole est sujet à ratification, acceptation ou approbation par les signataires.

2. Le présent Protocole est ouvert à compter du 13 juillet 1985 à l'adhésion des Etats et organisations visés au paragraphe 1 de l'article 9.

3. Un Etat ou une organisation qui adhère au présent Protocole après son entrée en vigueur applique l'article 2 au plus tard en 1993. Toutefois, si l'adhésion au Protocole a lieu après 1990, l'article 2 peut être appliqué par la Partie considérée après 1993 mais au plus tard en 1995, et cette Partie applique l'article 6 en conséquence.

4. Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui exerce les fonctions de dépositaire.

Article 11

Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entre en vigueur le quatre-vingt-dixième jour qui suit la date du dépôt du seizième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

2. Pour chaque Etat ou organisation visé au paragraphe 1 de l'article 9 qui ratifie, accepte ou approuve le présent Protocole, ou y adhère après le dépôt du seizième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, le Protocole entre en vigueur le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date du dépôt par cette Partie de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 12

Dénonciation

A tout moment après cinq ans à compter de la date à laquelle le présent Protocole est entré en vigueur à l'égard d'une Partie, cette Partie peut dénoncer le Protocole par une notification écrite adressée au dépositaire. La dénonciation prend effet le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date de sa réception par le dépositaire.

Article 13

Authentic texts

The original of the present Protocol, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Protocol.

DONE at Helsinki this eighth day of July one thousand nine hundred and eighty-five.

Het Protocol is ondertekend voor:

België	9 juli 1985
de Bondsrepubliek Duitsland	9 juli 1985
Bulgarije	9 juli 1985
Canada	9 juli 1985
Denemarken	9 juli 1985
de Duitse Democratische Republiek	9 juli 1985
Finland	9 juli 1985
Frankrijk	9 juli 1985
Hongarije	9 juli 1985
Italië	9 juli 1985
het <i>Koninkrijk der Nederlanden</i>	9 juli 1985
Liechtenstein	9 juli 1985
Luxemburg	9 juli 1985
Noorwegen	9 juli 1985
de Oekraïne	9 juli 1985
Oostenrijk	9 juli 1985
de Sowjet-Unie	9 juli 1985
Tsjechoslowakije	9 juli 1985
Witrusland	9 juli 1985
Zweden	9 juli 1985
Zwitserland	9 juli 1985

Article 13

Textes faisant foi

L'original du présent Protocole, dont les textes anglais, français et russe font également foi, est déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Helsinki, le huitième jour du mois de juillet mil neuf cent quatre-vingt-cinq.

C. VERTALING**Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de vermindering van zwavelemissies of van de grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen met ten minste 30 procent**

De Partijen,

Vastbesloten het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand uit te voeren,

Bevreesd dat de huidige emissies van luchtverontreinigende stoffen uitgebreide schade veroorzaken, in daaraan blootgestelde delen van Europa en Noord-Amerika, aan de natuurlijke hulpbronnen die van vitaal belang zijn voor het milieu en de economie, zoals bossen, cultuurgronden en wateren, en aan materialen (met inbegrip van historische monumenten) en die, in bepaalde omstandigheden, schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de mens,

Zich bewust van het feit dat de voornaamste bronnen van luchtverontreiniging die tot de verzuring van het milieu bijdragen, de verbranding van fossiele brandstoffen voor de opwekking van energie, en de belangrijkste technische processen in verschillende takken van de industrie en het vervoer zijn, die leiden tot de emissies van zwaveldioxide, stikstof-oxiden en andere verontreinigende stoffen,

Overwegend dat hoge prioriteit dient te worden toegekend aan de vermindering van de zwavelemissies, hetgeen uit het oogpunt van het milieu gunstige gevolgen zal hebben voor de algemene economische situatie en voor de gezondheid van de mens,

Herinnerend aan het besluit van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (ECE) tijdens haar negenendertigste zitting, dat de dringende noodzaak beklemtoont tot intensivering van de inspanningen om te komen tot gecoördineerde nationale strategieën en beleidsregels binnen het gebied van de Economische Commissie voor Europa voor een doeltreffende vermindering van zwavelemissies op nationaal niveau,

Herinnerend aan de erkenning door het Uitvoerend Orgaan voor het Verdrag tijdens zijn eerste zitting van de noodzaak tot doeltreffende vermindering van de totale jaarlijkse emissies van zwavelverbindingen of van de grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen tegen 1993-1995, waarbij de niveaus uit 1980 worden gebruikt als grondslag voor de berekening van de verminderingen,

Eraan herinnerend dat de Multilaterale Conferentie over de oorzaken en de voorkoming van schade aan bossen en water door luchtverontreiniging in Europa (München, 24-27 juni 1984) het Uitvoerende Orgaan

voor het Verdrag heeft verzocht, als een zaak van de hoogste prioriteit, een voorstel te aanvaarden omtrent een speciale overeenkomst betreffende de vermindering van de nationale jaarlijkse zwavelemissies of van de grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen tegen uiterlijk 1993,

Constateerend dat een aantal Partijen bij het Verdrag hebben besloten hun nationale jaarlijkse zwavelemissies of hun grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen zo spoedig mogelijk en uiterlijk tegen 1993 met ten minste 30 procent te verminderen, waarbij de niveaus uit 1980 worden gebruikt als grondslag voor de berekening van de verminderingen,

Erkennend anderzijds dat enkele Partijen bij het Verdrag, hoewel zij dit Protocol niet ondertekenen ten tijde van de openstelling voor ondertekening, niettemin in aanzienlijke mate bijdragen tot de vermindering van de grensoverschrijdende luchtverontreiniging of blijven streven naar bestrijding van de zwavelemissies, zoals vermeld in het document dat als bijlage is gevoegd bij het rapport van het Uitvoerend Orgaan tijdens zijn derde zitting,

Zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Protocol wordt verstaan onder:

1. „Verdrag”: het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, aangenomen op 13 november 1979 in Genève;

2. „EMEP”: het Programma voor samenwerking inzake de bewaking en evaluatie van het transport van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa;

3. „Uitvoerend Orgaan”: het *Uitvoerend Orgaan voor het Verdrag*, opgericht ingevolge het bepaalde in artikel 10, eerste lid, van het Verdrag;

4. „Geografische reikwijdte van het EMEP”: het gebied, omschreven in artikel 1, vierde lid, van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand aangaande de langlopende financiering van het programma voor samenwerking inzake de bewaking en evaluatie van het transport van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa (EMEP), aangenomen op 28 september 1984 in Genève;

5. „Partijen”: tenzij de context anderszins vereist, de Partijen bij het onderhavige Protocol.

Artikel 2

Grondbeginsel

De Partijen verminderen hun nationale jaarlijkse zwavelemissies of hun grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen zo spoedig mogelijk en uiterlijk tegen 1993 met ten minste 30 procent, waarbij de niveaus uit 1980 worden gebruikt als grondslag voor de berekening van de verminderingen.

Artikel 3

Verdere verminderingen

De Partijen erkennen dat elk van hen op nationaal niveau de noodzaak zal moeten bestuderen tot verdere verminderingen, boven de in artikel 2 bedoelde, van de zwavelemissies of van de grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen, indien de milieu-omstandigheden zulks vereisen.

Artikel 4

Rapportering van de jaarlijkse emissies

Elke Partij stelt het Uitvoerend Orgaan jaarlijks in kennis van de niveaus van haar nationale jaarlijkse zwavelemissies, alsmede van de grondslag waarop deze zijn berekend.

Artikel 5

Berekeningen van de grensoverschrijdende stromen

EMEP verstrekt het Uitvoerend Orgaan tijdig voor de jaarlijkse bijeenkomsten van dit Orgaan berekeningen van de omvang van de zwavelemissies, alsmede van de grensoverschrijdende stromen en de depositie van zwavelverbindingen, voor elk voorafgaand jaar binnen de geografische reikwijdte van EMEP opgesteld aan de hand van passende modellen. In gebieden buiten de geografische reikwijdte van EMEP dienen modellen die aangepast zijn aan de bijzondere omstandigheden van de Partijen in deze gebieden, te worden gebruikt.

Artikel 6

Nationale programma's, beleidsregels en strategieën

De Partijen stellen, in het kader van het Verdrag, zonder uitstel nationale programma's, beleidsregels en strategieën op die dienen als

middel om de zwavelemissies of de grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen zo spoedig mogelijk en uiterlijk tegen 1993 met ten minste 30 procent te verminderen en rapporteren daarover, alsmede over de vorderingen betreffende de verwezenlijking van het doel, aan het Uitvoerend Orgaan.

Artikel 7

Wijzigingen op het Protocol

1. Elke Partij kan wijzigingen op dit Protocol voorstellen.
2. De voorgestelde wijzigingen dienen schriftelijk te worden voorgelegd aan de uitvoerend secretaris van de Economische Commissie voor Europa, die alle Partijen daarvan mededeling doet. Het Uitvoerend Orgaan bespreekt de voorgestelde wijzigingen op zijn eerstvolgende jaarlijkse vergadering, mits deze voorstellen door de uitvoerend secretaris van de Economische Commissie voor Europa ten minste 90 dagen voordien onder de Partijen zijn verspreid.
3. Een wijziging op dit Protocol dient met algemene stemmen door de vertegenwoordigers van de Partijen te worden aangenomen en treedt voor de Partijen die de wijzigingen hebben aanvaard in werking op de negentigste dag na de datum waarop tweederde van de Partijen een akte van aanvaarding van de wijziging heeft nedergelegd. De wijziging treedt in werking voor elke andere Partij op de negentigste dag na de datum waarop deze Partij haar akte van aanvaarding van de wijziging heeft nedergelegd.

Artikel 8

Regeling van geschillen

Indien een geschil ontstaat tussen twee of meer Partijen met betrekking tot de uitlegging of de toepassing van dit Protocol, trachten zij tot een oplossing te komen door middel van onderhandelingen of enige andere methode voor de regeling van geschillen die voor de partijen bij het geschil aanvaardbaar is.

Artikel 9

Ondertekening

1. Dit Protocol staat open voor ondertekening te Helsinki (Finland) van 8 juli 1985 tot en met 12 juli 1985 door de Lid-Staten van de Economische Commissie voor Europa, alsmede door de Staten die een raadgevende status bij de Economische Commissie voor Europa hebben krachtens het bepaalde in paragraaf 8 van Resolutie 36 (IV) van de

Economische en Sociale Raad van 28 maart 1947, en door organisaties voor regionale economische integratie die door soevereine Staten die lid zijn van de Economische Commissie voor Europa zijn opgericht, en die bevoegd zijn te onderhandelen over internationale overeenkomsten met betrekking tot de onder dit Protocol vallende zaken en zulke overeenkomsten te sluiten en toe te passen, mits de betrokken Staten en organisaties Partij bij het Verdrag zijn.

2. Deze organisaties voor regionale economische integratie kunnen, wanneer het aangelegenheden betreft die onder hun bevoegdheid vallen, zelfstandig de rechten uitoefenen en de taken vervullen die door dit Protocol aan hun Lid-Staten worden toegekend. In dergelijke gevallen mogen de Lid-Staten van deze organisaties deze rechten niet individueel uitoefenen.

Artikel 10

Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring en toetreding

1. Dit Protocol dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de ondertekenaars.

2. Dit Protocol staat vanaf 13 juli 1985 open voor toetreding door de Staten en organisaties bedoeld in artikel 9, eerste lid.

3. Een Staat of een organisatie die tot dit Protocol toetreedt na de inwerkingtreding daarvan, legt het bepaalde in artikel 2 uiterlijk tegen 1993 ten uitvoer. Indien de toetreding tot dit Protocol echter plaatsvindt na 1990, kan het bepaalde in artikel 2 na 1993 ten uitvoer worden gelegd door de betrokken Partij, doch niet later dan 1995, terwijl deze Partij het bepaalde in artikel 6 dienovereenkomstig ten uitvoer dient te leggen.

4. De akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die optreedt als depositaris.

Artikel 11

Inwerkingtreding

1. Dit Protocol treedt in werking op de negentigste dag na de datum waarop de zestiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding is nedergelegd.

2. Ten aanzien van elke in artikel 9, eerste lid, bedoelde Staat en organisatie die dit Protocol bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt of daartoe toetreedt na de nederlegging van de zestiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, treedt dit Protocol in werking op de negentigste dag na de datum van nederlegging door deze

Partij van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 12

Opzegging

Na vijf jaar, te rekenen van de datum waarop dit Protocol in werking is getreden ten aanzien van een Partij, kan deze Partij te allen tijde dit Protocol opzeggen door middel van een aan de depositaris gerichte schriftelijke kennisgeving. Deze opzegging wordt van kracht op de negentigste dag na de datum waarop de depositaris deze kennisgeving heeft ontvangen.

Artikel 13

Authentieke teksten

Het origineel van dit Protocol, waarvan de Engelse, de Franse en de Russische tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Helsinki, 8 juli 1985.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 12 van dit Tractatenblad)

D. PARLEMENT

Het Protocol behoeft ingevolge artikel 91, eerste lid, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Protocol kan worden gebonden.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van het Protocol is voorzien in artikel 10.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Protocol zullen ingevolge artikel 11, eerste lid, in werking treden op de negentigste dag na de datum waarop de zes-

tiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding is nedergelegd.

J. GEGEVENS

Van het op 13 november 1979 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, naar welk Verdrag onder meer in de titel van het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1980, 21; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1984, 57.

Van het op 28 september 1984 te Genève tot stand gekomen Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand aangaande de langlopende financiering van het programma voor samenwerking inzake de bewaking en evaluatie van het transport van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa (EMEP), naar welk Protocol in artikel 1, vierde punt, van het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1984, 157.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties, naar welke Organisatie onder meer in de preambule tot het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst, zoals gewijzigd, geplaatst in *Trb.* 1979, 37; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1985, 5.

Uitgegeven de eenentwintigste november 1985.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H. VAN DEN BROEK.